

PRIJATELJSTVO

Potrebščine: dve pisali (Frančišek in Filoteja), natisnjeni odlomki iz Filoteje

Uvodna molitev

Znamenje križa

Pesem: Mnogo poti

O Bog, ki si z milostjo Svetega Duha v srca svojih vernikov vлил darove dobrodelnosti, prosimo Te za naše prijatelje, da jim v svojem usmiljenju nakloniš zdravje telesa in duše, da Te bodo ljubili z vso svojo močjo in z veselim srcem počeli tiste stvari, ki Te veselijo in so Tebi v slavo.

Po Kristusu, našem Gospodu. Amen

Slava Očetu

Znamenje križa

Vstopno mesto

Animatorji se postavijo v krog. Voditelj vzame dve pisali. Levemu sosеду pove: "To je Frančišek," in mu poda eno pisalo. Desnemu sosеду pa: "To je Filoteja," in mu da drugo pisalo. Igralca vprašata voditelja nazaj: "Kdo je to?" Voditelj jima ponovi. Ko ima igralec odgovor na vprašanje, lahko poda svoje pisalo naprej z istim načinom kot je povedal voditelj. Ko ga naslednji igralec vpraša: "Kdo je to?" mora to vprašanje spet vprašati voditelja/igralca pred seboj in počakati na odgovor. Vprašanje mora za vsak premik pisala priti do voditelja in on odgovori "Frančišek/Filoteja", ta odgovor potem potuje do igralca s pisalom, ki pisalo šele skupaj z odgovorom preda naprej. Cilj igre je, da prideta pisali po drugi strani do voditelja.

Ko pisali naredita krog (ali po nekaj poskusih), napovemo, da bo današnja tema srečanja iz knjige Filoteja, katere avtor je sv. Frančišek Saleški. Govorili bomo o vsem poznani in pomembni temi - **prijateljstvo**.

Oznanilo

Animatorska skupina se razdeli na več manjših skupinic. Vsaka skupinica dobi en del iz spodnjega poglavja iz Filoteje. Po prebranem vsi poročajo o tem, kar so prebrali v svojem odlomku, nato pa se cela animatorska skupina o tem pogovori in poskuša odgovoriti na vprašanja.

(Poglavje je razdeljeno na 3 dele, vmes so oznake (##), kjer lahko odlomke razdelite še na manjše dele, če je animatorska skupina velika in bi bilo bolj primerno, da bi bilo skupinic več.)

Dvaindvajseto poglavje: Še nekaj nasvetov glede prijateljstva

1. del

Prijateljstvo zahteva veliko povezanost med prijatelji, brez nje se ne more niti roditi niti obstati. Zato se pogosto dogodi, da z vezmi prijateljstva neopazno preidejo in se prikraejo iz srca v srce še mnoge druge povezave, in to po medsebojnem prelivanju čustev, nagnjenj in vtisov. To se zgodi predvsem, kadar visoko cenimo ljubljeno osebo. Tedaj namreč tako široko odpremo srce njenemu prijateljstvu, da z njim z lahkoto vstopijo vsa njena nagnjenja in čustva, bodisi dobra bodisi slaba. Čebele, ki nabirajo heraklejski med, gotovo iščejo samo med, z medom pa neopazno srkajo strupene lastnosti preobjede, na kateri ga nabirajo.

(##) Zatorej, Filoteja, je glede tega treba dobro izpolnjevati besedo, ki jo je rad izgovarjal Odrešenik naših duš, kakor so nam sporočili stari pisci: »Bodite dobri menjalci« in poznavalci denarja. To pomeni, ne sprejemajte ponarejenega denarja z dobrim vred, niti slabe zlitine s čistim zlatom. Ločiti je treba »dragoceno od slabega« (Jer 15,19).

2. del

Res da skoraj ni človeka, ki ne bi imel kake nepopolnosti. Toda iz kakšnega razloga bi sprejemala obenem s prijateljstvom tudi prijateljeve napake in nepopolnosti? Seveda ga moraš ljubiti kljub njegovi nepopolnosti, ne smeš pa njegove nepopolnosti ljubiti in sprejemati. Prijateljstvo namreč zahteva medsebojno podarjanje dobrega, ne pa slabega. Kakor ljudje, ki zajemajo pesek iz reke Tajo, izločajo iz njega zlato, ki mu je primešano, in ga odnesejo, pesek pa puste na bregu, morajo tudi tisti, ki jih veže dobro prijateljstvo, ločiti od njega pesek nepopolnosti in mu ne dovoliti, da jim preide v dušo. Res poroča sv. Gregor Nacianški, kako se je več oseb, ki so ljubile in občudovale sv. Bazilija, dalo zavesti, da so ga posnemale celo v zunanjih nepopolnostih, v po časnem govorenju, ki je bilo nejasno in težko umljivo, v obliki njegove brade in načinu hoje.

(##) Tudi mi poznamo može, žene, otroke, prijatelje, ki zelo cenijo svoje prijatelje, očete, može in žene in si pridobivajo iz ugodljivosti ali zaradi posnemanja v prijateljskih odnosih tisoč slabih navad. To se nikakor ne bi smelo dogajati, saj ima vsakdo več kot dovolj lastnih slabih nagnjenj, ne pa da si nalaga še tuja. Ne samo da prijateljstvo tega ne zahteva, ampak nam nalaga, da si med seboj pomagamo in se tako obojestransko rešimo vsakovrstnih nepopolnosti. Brez dvoma je treba prijatelja krotko prenašati v njegovih nepopolnostih, ne smemo pa ga v njih podpirati in, še manj, te nepopolnosti prenašati nase.

3. del

(Govorim pa samo o nepopolnostih.) Kar namreč zadeva grehe, jih v prijatelju ne smeš niti podpirati niti prenašati. Če vidiš prijatelja, kako se pogublja, pa mu ne pomagaš, če vidiš, kako umira zaradi gnojnega tvora, pa nimaš poguma, da bi mu ga prerezal z britvijo graje in ga s tem rešil, potem je to slabotno in hudobno prijateljstvo. Pravo in živo prijateljstvo v grehah ne more trajati. Pravijo, da salamander pogasi ogenj, v katerega leže, greh pa uniči prijateljstvo, v katero se naseli. Če je to le bežen greh, ga prijateljstvo z opominom hitro prežene, če pa se greh ustali in naseli, potem prijateljstvo kmalu premine, saj lahko živi le na resnični čednosti.

(##) Še manj je seveda dovoljeno grešiti zaradi prijateljstva. Prijatelj postane sovražnik, kadar hoče prijatelja zapeljati v greh, in zasluži izgubo prijateljstva, kadar ga hoče pogubiti in pahniti v večno nesrečo. Eno najbolj gotovih znamenj lažnega prijateljstva je, če ga gojimo do sprijene osebe, pa naj gre za kakršen koli greh. Če je tisti, ki ga ljubimo, sprijen, je gotovo sprijeno tudi naše prijateljstvo. Ker ne more videti prave čednosti, je prisiljeno gledati kakšno zunanjo sposobnost in kakšno čutno lastnost. Združenje, ki nastane med trgovci zaradi časnega dobička, ima le zunanjo podobo pravega prijateljstva. Ni namreč nastalo iz ljubezni do ljudi, ampak iz ljubezni do zaslužka.

4. del: Zaključek poglavja (ga na koncu preberemo skupaj, lahko pa je to za dodatno skupino)

Dva Božja izreka sta, ki kakor dva mogočna stebra zagotavljata krščansko življenje. Eden je od Modreca: »Kdor se Gospoda boji, ima pravo prijateljstvo« (Sir 6,17); drugi od sv. Jakoba pravi, »da je prijateljstvo s svetom sovrašтво do Boga« (Jak 4,4).

Vprašanja:

Za vse odlomke:

- Skupina na kratko obnovi prebrano.
- Kaj se vam zdi od tega najpomembnejše?
- Ali se s čim iz odlomka ne strinjate?

1. del:

- Kaj razumete kot "mnoge druge povezave," o katerih Frančišek Saleški pravi, da lahko nastanejo iz prijateljstva?
- Navedite kakšen pozitiven in kakšen negativen primer tega (lahko iz svojih izkušenj ali na splošno).
- Kaj pomeni "ne sprejemajte ponarejenega denarja z dobrim vred, niti slabe zlitine s čistim zlatom. Ločiti je treba »dragoceno od slabega« (Jer 15,19)?"

2. del:

- Katere so po vašem mnenju napake in nepopolnosti, ki jih pri prijateljih naj ne bi sprejemali?
- Kaj v tem odlomku pomeni 'ne sprejemanje'?
- Kaj pomeni 'krotko prenašati prijatelja v njegovih nepopolnostih'?
- Imate kakšen konkreten primer iz vaših prijateljstev, pri katerih bi lahko uporabili Frančiškov nasvet (ali pa ga že uporabljate)?

3. del:

- Kako moramo ravnati, če naši prijatelji grešijo?
- Ste že kdaj opomnili svoje prijatelje, ko ste videli, da ne ravnaajo prav? (Če želite, lahko podelite kakšen primer)
- Se vam zdi, da lahko prijateljstvo res propade zaradi greha enega od prijateljev?
- Kakšni so lahko primeri napeljevanja prijatelja v greh?

4. del:

- Kaj konkretno pomeni: »Kdor se Gospoda boji, ima pravo prijateljstvo« (Sir 6,17)? Lahko odprete SP in preberete še nekaj vrstic pred tem za boljše, širše razumevanje
- Kaj pomeni »da je prijateljstvo s svetom sovraštvo do Boga« (Jak 4,4)? Ali poznate še kakšne odlomke ali vrstice iz Svetega pisma, ki trdijo podobno?

Dejavnost

Animatorji ostanejo v enakih skupinah kot pri oznanilu (glede na voditeljevo presojo, pa se lahko skupine tudi premešajo). Vsak udeleženec mora odkriti zanimivo, presenetljivo povezavo, ki jo deli z vsakim članom skupine posebej (in ne takšne, ki si jo delijo vsi člani skupine).

* Zanimivo in presenetljivo ne pomeni to, da živiš v isti državi, mestu, si animator na istem oratoriju, imaš isto barvo las ...

- Na kakšen način lahko povezave povežemo s prebranim iz Filoteje?

Slišali smo, da prijateljstvo zahteva veliko povezanost med prijatelji. Mi smo iskali povezave, ki bi jih lahko našli med seboj in bi lahko posledično pomenile tudi začetek prijateljstva med nami. Med seboj ste lahko poiskali tako dobre kot slabe povezave. Vsak od nas ima zagotovo kakšno slabo lastnosti in tudi sveti Frančišek Saleški nas nagovarja, naj prijatelja sprejemamo kljub njegovim slabim lastnostim oziroma nepopolnostim, a opozarja, da ne smemo ljubiti in biti s človekom povezani izključno zaradi neke njegove slabe lastnosti.

V devetnajstem poglavju, ki govori o pravih prijateljstvih, Saleški nagovori Filotejo, naj ljubi vsakogar z veliko usmiljeno ljubeznijo, prijateljstvo pa naj goji samo do ljudi, s katerimi si more medsebojno zaupati krepostne-dobre reči. Čim žlahtnejše so kreposti, tem popolnejše bo prijateljstvo. "Če vaju zbližuje znanost, je vajino prijateljstvo brez dvoma vse hvale vredno. Se bolj, če vaju združujejo čednosti: modrost, preudarnost, moč in pravičnost. Če pa v vajinem vzajemnem in medsebojnem občevanju vladajo sveta ljubezen, pobožnost, krščanska popolnost - ljubi Bog, kako dragoceno je tedaj vajino prijateljstvo!"

Zaključna molitev

Znamenje križa

Sirah 6, 5-17:

Prijazna beseda pridobi veliko prijateljev,
ljubezniv jezik pridobi veliko naklonjenost.
Naj bo veliko takih, ki s teboj žive v miru,
tvoj svetovalec pa naj bo le eden izmed tisočev.
Če pridobivaš prijatelja, ga pridobivaj v preizkušnji,
in mu nikar ne zaupaj prehitro.

Marsikdo je namreč prijatelj v njemu ustreznem času,
a ne ostane pri tebi na dan tvoje stiske.
Je tudi prijatelj, ki se sprevrže v sovražnika,
ki bo v tvojo sramoto razkrival vajine prepire.
Je tudi prijatelj, ki sede za tvojo mizo,
a ne ostane pri tebi na dan tvoje stiske.
Dokler boš imel srečo, bo eno s teboj,
zaupen bo s tvojimi domačimi;
če pa boš ponižan, bo proti tebi
in se bo skrival pred tvojim obličjem.
Drži se daleč od svojih sovražnikov
in bodi previden do svojih prijateljev.
Zvesti prijatelj je močna zaščita,
kdor ga je našel, je našel zaklad.
Zvestega prijatelja ni mogoče poplačati,
za njegovo lepoto ni tehtnice.
Zvesti prijatelj je čarodejni napoj življenja,
našli ga bodo tisti, ki se bojijo Gospoda.
Kdor se boji Gospoda, sklepa pravo prijateljstvo,
kakršen je sam, takšen bo tudi njegov bližnji.

Slava Očetu
Znamenje križa

Avtorici: Eva Gričar in Nina Burger